

Dosarul nr. 2ra-825/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul central (jud. E. Galușceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

14 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Maria Ghervas
Ala Cobăneanu

cu participarea interpreților Inesa Foltea și Larisa Rusnac

examinând în ședință publică recursul declarat de Ecaterina Hasan, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Wael Sulaiman Almaree împotriva Ecaterinei Hasan (Lungu) cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor

împotriva deciziei din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Wael Sulaiman Almaree, casată integral hotărârea din 5 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central și adoptată o nouă hotărâre

constată:

La 13 iunie 2018, Wael Sulaiman Almaree, reprezentat de avocatul Pavel Zamfir, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Hasan (Lungu), intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor sect. Botanica mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii a invocat că s-a aflat în relații de concubinaj cu Ecaterina Hasan (Lungu) de aproximativ un an, în perioada 2013 - 2014, iar la XXXXX s-a născut copilul lor comun XXXXX XXXXX.

A comunicat că după nașterea copilului XXXXX XXXXX, viața în comun cu pârâta a devenit imposibilă, în relațiile dintre ei s-a creat o atmosferă de neînțelegere, în rezultatul căreia Ecaterina Hasan (Lungu) a hotărât să plece și s-a separat cu traiul de el.

Urmare a separării de corp, copilul XXXXX XXXXX, în baza hotărârii din 26 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a fost transmis în grija mamei Ecaterina Hasan (Lungu), dânsul solicitând stabilirea domiciliului copilului minor cu tatăl, demonstrând că este în stare să ofere copilului îngrijirea necesară, să

îi asigure creșterea și dezvoltarea de care are nevoie, fiind apt din punct de vedere material să întrețină copilul și să-i asigure spațiu pentru trai.

A precizat că, în pofida acestor circumstanțe, instanța a respins solicitarea lui, deoarece copilul avea o vârstă fragedă de 6 luni la momentul adresării în judecată și necesita îngrijire maternă.

Ulterior, prin decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica mun. Chișinău nr. 43/3 din 12 august 2015, a fost stabilit graficul de întrevederi al lui cu fiica sa, pe care după o anumită perioadă Ecaterina Hasan (Lungu) a încetat să-l respecte.

Astfel, pârâta a admis derogări de la graficul de întrevederi cu copilul minor, motiv pentru care dânsul a fost nevoit să sesizeze instanța de judecată în vederea obligării Ecaterinei Hasan (Lungu) să respecte graficul stabilit.

Prin hotărârea din 23 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul central, menținută prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, Ecaterina Hasan (Lungu) a fost obligată să respecte decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica mun. Chișinău nr. 43/3 din 12 august 2015, prin care a fost stabilit graficul de întrevederi al lui cu fiica sa.

A remarcat că, din momentul nașterii copilului XXXXX XXXXX, dânsul contribuie cu toate resursele necesare pentru îngrijirea acesteia, exercitându-și drepturile părintești în sensul prevederilor art. 62 Codul familiei, pentru a oferi fiicei grija necesară și pentru ca aceasta să nu ducă lipsă de nimic, depune toate eforturile materiale, spirituale și fizice.

La fel, a contractat serviciile unei firme de pază care însoțește copilul de fiecare dată când XXXXX XXXXX se deplasează, or personal își transportă fiica în perioada de întrevedere și vizită la el, manifestând astfel, grija necesară la creșterea copilului.

Totodată, a evidențiat că, deși nu este cetățean al XXXXX XXXXX, a întreprins eforturi semnificative ca să fie în permanență aproape de fiica sa, astfel, cu acordul Biroului de Migrație și Azil, și-a prelungit permisul de ședere provizoriu în Republica Moldova (eliberat pe un termen de 5 ani), anume pentru a avea posibilitatea să fie aproape permanent de fiica XXXXX XXXXX, să contribuie la creșterea și educația acesteia.

A precizat că deține în proprietate casă individuală în mun. XXXXX str. XXXXX, și-a asumat cheltuielile necesare pentru creșterea și îngrijirea copilului, or este fondator și administrator al companiei SRL „UPC Media”, fapt care îi permite să ducă un trai decent atât lui, cât și fiicei XXXXX XXXXX.

Din informația de care dispune, Ecaterina Hasan (Lungu) și-a întemeiat o altă familie, și chiar dânsa l-a informat că intenționează să părăsească Republica Moldova și să se stabilească cu traiul într-un alt stat împreună cu copilul XXXXX XXXXX, fapt care reprezintă un pericol iminent pentru relațiile dintre el și fiica, eventual, făcându-le imposibile pe viitor.

A considerat că drepturile sale părintești vor fi încălcate de către pârâtă, prin privarea de posibilitatea de a-și petrece timpul cu fiica, de a contribui la creșterea și întreținerea acesteia, în pofida atașamentului pe care îl manifestă XXXXX XXXXX față de el.

Având în vedere prevederile art. 64 alin. (1) Codul familiei, a subliniat că modul în care dânsul se comportă cu fiica sa nu este în detrimentul intereselor copilului și nu prezintă un pericol pentru starea fizică sau psihică, din contra copilul manifestă un atașament deosebit față de el.

Astfel, schimbarea domiciliului într-un alt stat de către pârâtă va împiedica contactul dintre el și fiica, în condițiile în care dânsul a renunțat la tot pentru a putea fi aproape de XXXXX XXXXX în Republica Moldova și pentru a-i oferi cele necesare creșterii și dezvoltării, acționând exclusiv în interesul superior al copilului în contradicție cu acțiunile mamei care dorește să separe copilul de tatăl său.

Decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica mun. Chișinău nr.43/3 din 12 august 2015 privind stabilirea graficului de vizită al lui cu XXXXX XXXXX a fost emisă având la bază hotărârea judecătorească prin care a fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX cu mama, ca raționament fiind posibilitatea tatălui de a-și vizita fiica datorită acestui grafic.

Însă, intenția pârâtei de a se stabili cu traiul în afara Republicii Moldova cu familia sa nou creată, denotă suplimentar atitudinea eronată a pârâtei față de relația tată-propriul copil și eventualul pericol pentru el de a nu-și mai vedea fiica.

A învederat că transmiterea copilului în grija tatălui corespunde exclusiv interesului superior al copilului, mai cu seamă ținând cont de faptul că vârsta copilului permite separarea de mama, or aflându-se peste hotare nu se cunoaște din ce surse financiare va fi întreținut, unde va locui și cine se va ocupa de educația fiicei, în condițiile în care mama va fi obligată să muncească. Tatăl, în schimb, poate să îi ofere grija necesară aici, acasă, fără a fi nevoit să supună copilul stresului de a trece cu traiul în alt stat.

Cu referire la prevederile art. 3 alin. (1) și 9 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, a apreciat că dorința mamei de a separa copilul de tatăl său este neîntemeiată și este contrară interesului superior al copilului.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 58 alin. (1), 63 alin. (3), 64 alin. (1), alin. (3), 154, 160 alin. (1) Codul familiei, art. 166-167, 174, 175 CPC, art. 3 alin. (1), 9 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989.

A solicitat admiterea acțiunii și stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX XXXXX cu tatăl.

Prin hotărârea din 5 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Wael Sulaiman Almaree, reprezentat de avocatul Pavel Zamfir, casată integral hotărârea din 5 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central și adoptată o nouă hotărâre, prin care a fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX cu tata Wael Sulaiman Almaree, domiciliat în mun. XXXX str. XXXXX.

Prin decizia din 4 septembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ecaterina Hasan (Lungu), reprezentată de avocatul Constantin Bria, casată decizia din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Wael Sulaiman Almaree, casată integral hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre, prin care a fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX cu tata Wael Sulaiman Almaree, domiciliat în mun. XXXX str. XXXXX.

La 19 februarie 2020, Ecaterina Hasan, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe. Totodată, recurenta a înaintat și demers cu privire la suspendarea executării hotărârii atacate cu recurs, invocând existența atașamentului puternic al fiicei față de familia ei și riscul scoaterii copilului din țară de către tatăl biologic, utilizând acte străine, fără acordul mamei.

La 1 iunie 2020, Ecaterina Hasan, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu a depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierilor din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea totală a deciziei instanței de apel, a încheierilor de respingere a cererilor de reclamare a probelor și de numire a expertizei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material; încălcarea normelor de drept procedural prin participarea repetată a judecătorului la examinarea prezentei cauze în ordine de apel; comiterea erorilor care au condiționat încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului – și anume dreptul la un proces echitabil și dreptul la respectarea vieții private și de familie – prin neexaminarea corespunzătoare a cererilor depuse în fața Curții de Apel Chișinău referitoare la reclamarea probelor, numirea expertizei psihologice și anularea măsurii de asigurare a acțiunii; aprecierea arbitrară a probelor prezente la materialele cauzei de către instanța de apel.

În ceea ce privește temeiul recursului privind aplicarea eronată a normelor de drept material, recurenta a menționat existența unei grave probleme de drept – încălcarea principiului securității raporturilor juridice, în speță existând două hotărâri care se exclud reciproc. Astfel, în măsura în care exista hotărârea din 26 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, instanța nu era în drept să examineze un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și temei în virtutea prevederilor art. 169 alin. (1) lit. b) CPC și urma să înceteze procesul în baza prevederilor art. 265 lit. b) CPC.

Instanța a aplicat prevederile art. 64 alin. (1), (2) și (3) Codul familiei, care statuează că în cazul nerespectării hotărârii instanței judecătorești, la cererea părintelui care locuiește separat de copil, instanța judecătorească, ținând cont de interesele și opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

În speță însă, a precizat recurenta, potrivit cererii de chemare în judecată se solicita nu transmiterea copilului, dar stabilirea domiciliului copilului minor, situație

reglementată de art. 63 alin. (2) Codul familiei. Or, prin dispozitivul deciziei din 18 februarie 2020 a fost dispusă anume stabilirea domiciliului copilului XXXXX XXXXX cu tatăl său, și nicidecum transmiterea copilului XXXXX XXXXX de la mama sa Ecaterina Hasan către tatăl său Wael Sulaiman Almaree.

Mai mult, pe terenul interpretării eronate a normelor de drept material, recurenta a subliniat că instanța de apel în motivarea deciziei a menționat pasaje întregi din Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28 martie 1995, Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263 din 27 octombrie 2005, precum și art. 50 Cod deontologic al lucrătorului medical și farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192 din 24 martie 2017, acestea nefiind aplicabile cazului din speță deoarece argumentele expuse se referă la drepturile și obligațiile părinților garantate prin Codul familiei, iar intimatului nu i-a fost interzis să se intereseze de sănătatea copilului și să participe la îngrijirea lui.

În ceea ce privește încălcarea normelor de drept procedural, recurenta a evidențiat că pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel din completul de judecată a făcut parte judecătorul Liuba Pruteanu, judecător care a fost desemnata anterior să examineze cauza, fiind emis chiar și act procedural. Așadar, potrivit, prevederilor art. 49 alin. (2) CPC, judecătorul care a luat parte la judecarea cauzei în instanța de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanța de apel și nici în instanța de recurs.

Suplimentar, pe marginea argumentului privind încălcarea normelor de drept procedural, a comunicat că în ședința de judecată din 21 ianuarie 2020, de către reprezentantul ei, avocatul Natalia Pruteanu au fost înaintate patru cereri dintre care a fost admisă numai cererea de anexare a înscrisurilor, în rest, celelalte trei cereri au fost respinse.

Cererea de reclamare a probelor a fost înaintată, deoarece faptul că dânsa traversa des frontiera de stat era invocat drept temei al apelului, mai mult decât atât, materialele cauzei denotă că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a eliberat atât lui Wael Sulaiman Almaree, cât și DPDC informația despre traversarea frontierei de stat de către ea, date obținute cu încălcarea art. 8 din CEDO. La rândul său, Wael Sulaiman Almaree, atât la examinarea cauzei în instanța de apel în anul 2019, cât și în ședința din 18 februarie 2020, a recunoscut că pleacă foarte des în afara țării.

A subliniat că cererea de numire a expertizei psihologice a fost înaintată întrucât instanța de judecată urma să constate atașamentul copilului minor XXXXX XXXXX față de părinții săi și restul membrilor familiei, fiind prezentată informația din Registrul de stat al birourilor individuale de expertiză judiciară și Registrul experților judiciari.

Instanța de apel, prin încheierea din 21 ianuarie 2020, a motivat refuzul de a admite cererea prin faptul că în materialele cauzei se regăsește avizul DPDC și raportul psihologului specialist Ana Krasilnicova. Instanța de apel nu a luat în considerare faptul că din conținutul actului rezultă că nu a participat psihologul, iar în ședința de judecată reprezentantul DPDC a confirmat că la întocmirea avizului nu a participat psihologul.

Referitor la raportul psihologului specialist Ana Krasilnicova, a remarcat recurenta că instanța de apel a făcut trimitere la un act, anexarea căruia la materialele

cauzei nu a fost pusă în discuție și nu exista decizia instanței de anexare, or actul a fost depus drept anexă la referința la cererea de recurs. Instanța de recurs nu examinează probe și nu anexează probe.

În instanța de apel reprezentantul apelantului nu a solicitat anexarea acestui act la materialele cauzei. Respectiv instanța de apel nu poate invoca asemenea probă.

Totodată, a subliniat că Registrul de stat al birourilor individuale sau asociate de expertiză judiciară și Registrul experților judiciari nu conțin date privind Ana Krasilnicova. Având în vedere prevederile art. 230 CPC, a menționat că nu există încheiere de atragere în proces a specialistului Ana Krasilnicova.

Cererea de anulare a măsurii de asigurare a fost înaintată întrucât interdicția de a părăsi țara este aplicată ilegal, ea fiind o măsură de executare a hotărârii și lezează dreptul de circulație, măsura respectivă are drept scop protejarea drepturilor patrimoniale și urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii. Ieșirea și intrarea în țară cade sub incidența Legii nr. 269 din 9 noiembrie 1994, în timp ce prezenta speță este întemeiată pe prevederile Codului familiei.

În fine, a subliniat recurenta că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară.

Astfel, instanța de apel a motivat soluția de casare a hotărârii primei instanțe datorită faptului că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin. Curtea de Apel Chișinău a considerat că dânsa a ignorat hotărârea din 23 martie 2017 de a respecta decizia Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica nr. 43/3 din 12 august 2015.

În ședința de judecată intimatul și reprezentantul său au afirmat că au pretenții nu atât la respectarea graficului stabilit prin decizia DPDC Botanica mun. Chișinău nr. 43/3 din 12 august 2015, cât la graficul stabilit prin decizia nr. 42/1 din 23 octombrie 2019 a DPDC Centru mun. Chișinău. A subliniat că acest ultim grafic de întreveneri are caracter de recomandare și dânsa nu a fost obligată prin hotărârea din 23 martie 2017 să-1 respecte.

Recurenta a accentuat că, în cazul în care nu se execută o hotărâre judecătorească există remedii legale de a fi obligat debitorul să o execute prin intermediul executorului judecătoresc, căi la care Wael Sulaiman Almaree a și apelat, depunând o cerere de atragere la răspundere contravențională pentru neexecutarea hotărârii judecătorești.

Pe rolul instanțelor se află două asemenea cauze. Respectiv, pentru una și aceeași pretinsă faptă, o eventuală nerespectare a unei hotărâri, dânsa va fi sancționată de două ori: odată în ordine contravențională și a doua oară în prezenta cauză se motivează luarea copilului.

La fel, în privința respectării/nerespectării graficului de întreveneri, a precizat că acesta nu este obiectul acțiunii. În ipoteza în care nu s-ar fi respectat graficul, această circumstanță nu este pertinentă pentru speță, întrucât prima instanță nu a fost sesizată cu acțiune negatorie privind înlăturarea piedicilor, dar a fost depusă o acțiune de stabilire a domiciliului.

A învederat că Wael Sulaiman Almaree a anexat copia cererii de chemare în judecată depusă în instanță cu acest obiect, ședința de judecată fiind numită pentru data de 17 iunie 2020, astfel, în acel proces se vor examina toate argumentele expuse de intimat vis-a-vis de graficul de întreveneri.

Astfel, în opinia instanței de apel actele de constatare întocmite de executorii judecătorești la 23 noiembrie 2018, 26 noiembrie 2018, 27 noiembrie 2018, 3 iulie 2019, 4 septembrie 2019, 5 septembrie 2019, 15 noiembrie 2019, 6 decembrie 2019, 1 ianuarie 2020, 2 ianuarie 2020 și 3 ianuarie 2020 confirmă că dreptul tatălui de a-și vedea fiica a fost încălcat și dânsa nu a respectat graficul de întrevederi stabilit.

Însă, pretinde recurenta că actele de constatare menționate urmau a fi apreciate critic, deoarece majoritatea din aceste acte au fost întocmite cu încălcarea prevederilor Codului de executare.

Faptul că dânsa nu punea obstacole la întrevederea copilului cu tata este demonstrat prin adeverința IP „Grădinița Internațională” din 28 martie 2019, în care se menționează că XXXXX XXXXX frecventează instituția dată și că Wael Sulaiman Almaree sau asistentul acestuia ia zilnic copilul de la grădiniță la orele 17:30.

La materialele dosarului este anexată și confirmarea de la grădinița „Acadele”, care încă odată a confirmat faptul că intimatul lua copilul fără piedici sau condiționări de la grădiniță.

Astfel, a subliniat că nerespectarea graficului de întrevederi nu îi poate fi invocată, deoarece ea a acționat în strictă conformitate cu prevederile pct. 7 din decizia DPDC nr. 42/1 din 23 octombrie 2019, în care se menționează că în cazul de imposibilitate a respectării graficului de întrevederi, părinții sunt obligați să se anunțe din timp despre acest fapt.

Prin urmare, convorbirile preluate din rețelele de socializare confirmă că dânsa de fiecare dată anunța tatăl copilului despre imposibilitatea întrevederii lui cu copilul, iar actul din 9 ianuarie 2019, dovedește existența circumstanțelor care făceau imposibile întrevederile copilului cu tatăl său.

A considerat că instanța de apel absolut neobiectiv a apreciat mesajele ei adresate lui Wael Sulaiman Almaree, prin care îl anunța despre îmbolnăvirea copilului, interpretându-le drept acțiuni de împiedicare a tatălui de a fi alături de copilul său, or niciodată nu a obiectat împotriva vizitelor la domiciliul său a lui Wael Sulaiman Almaree în perioadele când copilul era bolnav, iar ultimul nu a pretins niciodată să-și viziteze copilul bolnav acasă.

Totodată, a atenționat că, conform hotărârii din 26 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, autoritatea părintească asupra copilului minor XXXXX XXXXX este exercitată de mama copilului și, deși tata are dreptul de a veghea asupra modului de creștere și educare a copilului, doar mama copilului decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil, mai cu seama că ea duce răspundere pentru viața și sănătatea copilului.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că dânsa niciodată nu a schimbat domiciliul copilului fără înștiințarea tatălui, nu a ascuns copilul, nu a ascuns informația despre starea sănătății a copilului, nu a creat impedimente ca tatăl să-și viziteze fiica bolnavă, să călătorească cu ea și să participe în viața copilului.

Instanța de apel a constatat că dânsa nu a respectat nici decizia din 2 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost interzis minorei XXXXX XXXXX să părăsească Republica Moldova însoțită de mama, fără acordul expres al tatălui.

A remarcat că intimatul este cel care nu ține cont de opinia ei când a perfectat actele pentru cetățenia XXXXX a lui XXXXX XXXXX și o scoate din țară drept cetățean străin.

De asemenea, instanța de apel a invocat că la adoptarea soluției în mod prioritar a ținut cont de interesul superior al copilului, constatând că este necesară stabilirea domiciliului cu tatăl Wael Sulaiman Almaree, care dispune de posibilități mai mari de a-i asigura minorei o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală.

Concluzia instanței de apel cu privire la faptul că mama copilului nu dispune de un mediu sigur, sănătos care să-i confere copilului stabilitate și condiții adecvate pentru educarea lui sunt combătute cu un sir de probe.

Instanța de apel a ignorat cu desăvârșire toate probele prezentate de ea care atestă contrariul, inclusiv:

- certificatul nr. 8991 prin care se confirmă că nu se află sub supravegherea medicului psihiatru;
- avizul consultație narcologic prin care se constată că în momentul examinării ei medicale semne de alcoolism cronic sau narcomanie nu au fost depistate;
- actul de examinare a condițiilor sociale și de trai prin care se atestă că dânsa dispune de condițiile sociale și de trai foarte bune pentru creșterea și dezvoltarea copiilor minori, XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX;
- certificatul de naștere a lui XXXXX XXXXX, fratele de sânge a copilului XXXXX XXXXX;
- certificatul eliberat soțului ei, prin care se constată că acesta este angajat în calitate de responsabil de dezvoltare a afacerilor și membru al Comitetului Executiv la ETNA Grup MMC cu salariu de 11 000 de dolari USD;
- scrisoarea nr. 05/2-02 din 10 ianuarie 2019 a CMF nr. 2, prin care se confirmă că de sănătatea copilului are grijă mama Hasan Ecaterina și bunica Eudochia Cosinova;
- raportului de expertiză psihologică extrajudiciară nr. 2020EPEJ02 efectuat de biroul individual de expertiză judiciară, Mihail Șleahițchi, prin care a fost constatat că în raport cu mama biologică, Ecaterina Hasan, tatal vitreg, Ramil Hasan și fratele său XXXXX XXXXX, copilul XXXXX XXXXX manifestă un grad de atașament psihoemoțional foarte ridicat, expertiză efectuată pe parcursul a două luni, prin diverse metode de specialitate.

Totodată, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că stabilirea copilului cu tatăl său orientează spre separarea fraților minori, ceea ce nu corespunde cu bunele practici internaționale. Instanța urma să ia în considerare atașamentul minorului față de fratele său, relație de dragoste și afecțiune reciprocă, proprie fraților, consecințe benefice pentru dezvoltarea lor viitoare, or creșterea împreună a fraților este în interesul lor superior, iar separarea lor ar fi de natură să le creeze traume psihice greu de depășit.

A învederat că în speță nu a fost constatată existența temeiurilor întru luarea și transmiterea copilului de la mama la tata. În cadrul examinării cauzei nu a fost demonstrat că actualmente copilul este supus unor riscuri și lipsuri în defavoarea acestuia. Mama copilului nu manifestă un comportament violator în detrimentul intereselor copilului și nu prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Așadar, fiind stabilită prioritatea atașamentului copilului față de mamă, față de fratele său, nefiind stabilit în mod obiectiv interesul superior al copilului minor, luându-se în considerație doar interesele și orgoliile tatălui, instanța de apel a apreciat într-un mod arbitrar și părtinitor probele și argumentele prezentate, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei, iar prin urmare la încălcarea flagrantă a art. 8 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A mai subliniat informația publică potrivit căreia în privința firmei conduse de intimat au demarat procese de investigare în Danemarca, Finlanda și Marea Britanie pentru înșelătorii de brokeraj, spălarea de bani și implicarea în organizații criminale internaționale, astfel nu este clară soarta copilului ei dacă Wael Sulaiman Almaree va fi sancționat pentru respectivele fapte, inclusiv cu privire de libertate, în cazul în care domiciliul minorei va fi stabilit cu ultimul.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 februarie 2020 împotriva deciziei din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

La 22 mai 2020, Wael Sulaiman Almaree, reprezentat de avocatul Tatiana Catană, a depus referință la recursul declarat de Ecaterina Hasan, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil sau după caz, respingerea ca fiind neîntemeiat, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În textul referinței, intimatul a invocat că declarațiile recurentei privitor la recredința a sa, în contextul deținerii pașaportului britanic și perfectării cetățeniei XXXXX XXXXX pentru fiica minoră, sunt neîntemeiate întrucât imediat după pronunțarea deciziei instanței de apel, recurenta în mod ilegal a scos din țară copilul folosind segmentul de frontieră transnistrean și pe cale aeriană a transportat-o la XXXXX, XXXXX, unde i-a stabilit locul de trai în lipsa acordului tatălui. Pe aceste fapte organele de poliție au inițiat urmărirea penală în baza art. 207 Cod penal (scoaterea ilegală a copiilor din țară). Mai mult, executorul judecătoresc a întocmit două procese contravenționale pentru nerespectarea hotărârilor judecătorești în ceea ce privește respectarea graficului stabilit de autoritățile tutelare și interdicția de a călători cu copilul minor în lipsa acordului tatălui.

A invocat că recurenta-pârâtă anterior a mai scos în mod ilegal fiica peste hotare, utilizând segmentul de frontieră transnistrean și căile aeriene prin aeroportul internațional Kiev, în fața lui și a instanței de apel în mod deliberat mințind că s-a aflat cu minora la țară, deși actele obținute de la serviciul de frontieră ucrainean demonstrează contrariul.

Referitor la deținerea cetățeniei străine, a reiterat că locuiește legal în XXXXX XXXXX timp de 11 ani, și-a format o familie aici cu resortisanta XXXXX XXXXX, beneficiază de permis permanent de ședere, dispune în proprietate de imobile care demonstrează condiții de trai corespunzătoare pentru creșterea și educația fiicei. Este caracterizat pozitiv, activitatea lui profesională de afaceri se desfășoară în Moldova, el fiind fondatorul și administratorul unei societăți unde lucrează 70 de angajați. Așadar, nu există temeieri de a presupune că intenționează să scoată ilegal copilul din țară și să plece cu traiul peste hotare.

A mai invocat că fiica minoră XXXXX XXXXX de la naștere are dreptul la dubla cetățenie după ambii părinți, respectiv a XXXXX XXXXX, după mama, și a XXXXX XXXXX, după tata. Or, perfectarea actelor de stare civilă și de identitate nu poate fi considerată drept ilegalitate sau pretins pericol de ilegalitate. Recurenta, la rândul său, a perfectat fiicei cetățenia XXXXX XXXXX fără a beneficia de acordul tatălui ori a-l informa în acest sens. Această problemă chiar făcuse obiect de examinare în instanță de contencios administrativ în 2015, care s-a finalizat cu scoaterea cererii de pe rol urmare a faptului că părțile au pierdut interes față de litigiu și au perfectat minorei acte de identitate separate.

A subliniat că mereu a recurs la metode legitime conducându-se de interesele fiicei sale, impunând obligarea respectării drepturilor sale părintești. În numeroase rânduri s-a adresat cu plângeri către autoritățile de resort, solicitând grafice de vizită; intentând acțiuni în instanță pentru a pretinde formula executorie a acestor grafice pe care recurenta le califică drept recomandări și nu le respecta. Spre comparație, timp de 6 ani ai fiicei, de doar două ori a cerut recurtenței să permită plecarea fiicei peste hotare la bunicii ei stabiliți în Europa. Dacă ar fi avut intenții ilegale să răpească copilul, ar fi putut oricând face acest lucru.

În ceea ce ține de pretinsele informații referitoare la investigații penale împotriva sa, intimatul le califică drept calomnii lipsite de orice substrat factologic, care aduc atingere drepturilor sale fundamentale, reprezentând spicuri din bloguri și presa de bulevard, autorul acestora fiind deja tras la răspundere de instanță olandeză pentru răspândirea unor informații false. Buna-credință a intimatului se dovedește prin cazierile judiciare eliberate de organele abilitate din XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX, care relevă lipsa oricăror date criminogene despre intimat.

A menționat că de la nașterea fiicei a depus eforturi serioase pentru a menține o bună comunicare cu ea, în pofida impedimentelor constante create de recurentă, care continuă până în prezent să îi creeze obstacole în relaționare, scoțând ilegal fiica peste hotare și ascunzând orice informație referitor la locul ei de aflare, iar după aflarea acestui loc, invocând că tatăl poate oricând să-și vadă fiica la XXXXX, XXXXX, în pofida faptului că domiciliul fiicei a fost anterior stabilit cu mama la XXXXX și nu peste hotarele țării.

Consideră decizia Curții de Apel legală și întemeiată, iar argumentele invocate în recurs – declarative și nefondate, contrare interesului superior al copilului de a fi crescut și educat într-un mediu familial sigur.

La 6 iulie 2020, Wael Sulaiman Almaree, reprezentat de avocatul Tatiana Catană, a depus referință suplimentară la recursul declarat de Ecaterina Hasan, indicând că argumentele invocate în textul cererii de recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de lege. Astfel, este neîntemeiat argumentul precum că normele de drept procedural au fost interpretate eronat prin existența a două cauze cu privire la același obiect antrenând aceleași părți referitor la stabilirea domiciliului copilului minor și încălcarea principiului *res judicata* întrucât legiuitorul (art. 64 alin. (3) Codul Familiei) le recunoaște părinților, inclusiv părintelui care locuiește separat de copil, pe parcursul tuturor etapelor din viața copilului dreptul de a se adresa autorităților competente incluzând instanțele de judecată în situația în care apar circumstanțe și litigii ce nu pot fi soluționate de comun acord de către părinți.

Deci, în cazul pronunțării unei noi hotărâri cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, hotărârea judecătorească anterioară încetează să producă efecte juridice.

În ceea ce ține de argumentul interpretării eronate a normelor de drept material prin citarea legislației din domeniul protecției sănătății, invocă intimatul că acestea sunt aplicabile problemei juridice din speță întrucât dânsul s-a plâns în cererea de chemare în judecată și de refuzul recurente de a-i asigura acces la copil când fiica este sau se pretinde a fi bolnavă, de a-i îngriji starea de sănătate, de a alege instituția medicală corespunzătoare. În acest sens, instanța de apel corect a subliniat egalitatea în drepturi a părinților în ceea ce privește îngrijirea sănătății copilului care derivă atât din prevederile Codului Familiei, cât și actele normative din domeniul protecției sănătății.

A mai subliniat că recurenta de multiple ori a invocat îmbolnăvirea fiicei drept motiv pentru a-i refuza întrevederile, în realitate însă plecând în aceste perioade cu copilul peste hotarele țării în scopuri personale sau lasând fiica în grija bunicii, și nu a tatălui.

Referitor la argumentul privind incompatibilitatea judecătorului de a participa la examinarea prezentei cauze în ordine de apel, a obiectat că judecătorul respectiv nu a participat la examinarea fondului cauzei și, respectiv, nu și-a expus opinia asupra pricinii care se judecă, temeiurile legale ale incompatibilității consacrate de art. 50 și art. 52 CPC nefiind întrunite.

În ceea ce ține de afirmația precum că prezentarea informației privind traversările frontierei îi încalcă intimei dreptul la respectarea vieții private consacrat de art. 8 CEDO, îl consideră totalmente neîntemeiat, întrucât acest drept nu este de o natură absolută și urmează a fi echilibrat cu drepturile celorlalte persoane – tatăl și copilul minor – de a menține legăturile de familie. Consideră că acțiunile de colectare de informații la cererile sale au fost realizate în limitele cadrului legal, fiind necesare, rezonabile și pertinente situației din speță, mai mult, ele constituie un document unic din materialele autorității tutelare care a examinat plângerile dânsului referitoare la nerespectarea de către recurentă a drepturilor tatălui.

Menționează că argumentele privind aprecierea arbitrară a probelor în instanța de apel sunt declarative, iar restul argumentelor – nefondate și formale, invocate pentru a justifica declararea recursului, Curtea de Apel Chișinău adoptând o decizie legală și întemeiată, ținând cont de interesul suprem al copilului minor.

În temeiul art. 444 CPC, ținând cont de importanța obiectului prezentului litigiu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a decis invitarea participanților și reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs, pentru 6 august 2020.

La 4 august 2020 recurenta Hasan Ecaterina a depus personal și prin reprezentant cereri cu privire la desfășurarea ședinței de judecată online prin intermediul videoconferinței, întrucât se află peste hotarele țării, în XXXXX, și din cauza restricțiilor de carantină COVID-19 nu poate fi prezentă fizic la examinarea cauzei.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 6 august 2020, cererea Ecaterinei Hasan și a avocatului Pruteanu Natalia în interesele recurente au fost admise, fiind dispusă examinarea recursului în ședință de judecată online, prin intermediul videoconferinței.

În ședință de judecată în fața instanței de recurs, părțile au reiterat argumentele expuse în textele cererilor de recurs și referințelor prezentate.

Suplimentar, recurenta Hasan Ecaterina a declarat că a plecat din Republica Moldova cu copilul minor XXXXX, fără acordul tatălui copilului, imediat după pronunțarea deciziei instanței de apel, dat fiind faptul că nu are încredere în justiția din Moldova.

La moment se află în XXXXX, la locul de trai a noului său soț, nu va întoarce copilul tatălui și îi permite să viziteze fiica în XXXXX oricând, în așa fel conformându-se prevederilor graficului de întrevederi.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, audiind opinia recurente Ecaterina Hasan și a reprezentanților recurente – avocații Natalia Pruteanu și Ion Dron, intimatului Wael Sulaiman Almaree și reprezentantului intimatului – avocatul Alina Valah în cadrul ședinței de judecată publice din 6 august 2020, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

În lumina art. 9 (1) din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, statele părți vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului.

Conform art. 52 alin. (1) Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunicii, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

În sensul art. 58 alin. (1) din același Cod, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că Wael Sulaiman Almaree, resortisant al XXXXX XXXXX, și Ecaterina Hasan (Lungu), resortisantă a XXXXX XXXXX, în perioada 2013-2014 s-au aflat în relație personală neoficializată, iar la XXXXX s-a născut fiica lor XXXXX XXXXX (f. d. 12 vol. I).

La scurt timp, relațiile personale între părinții minorei s-au înrăutățit, ei s-au separat, ulterior fiecare creându-și noi familii.

În situația în care părinții au decis să locuiască separat și nu au putut ajunge la un acord comun cu privire la domiciliul copilului minor, în 2015 au fost înaintate acțiuni în judecată cu privire la stabilirea domiciliului minorei XXXXX XXXXX.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2015, domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX a fost stabilit cu mama Ecaterina Hasan (Lungu) (f. d. 14-16 vol. I).

Prin decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica mun. Chișinău nr. 43/3 din 12 august 2015, a fost stabilit graficul de întrevederi al tatălui Wael Sulaiman Almaree cu fiica minoră XXXXX XXXXX (f. d. 29-30 vol. I)-

Ulterior, prin hotărârea Judecătorei Chișinău sediul central din 23 martie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, a fost admisă cererea lui Wael Sulaiman Almaree și obligată Ecaterina Hasan (Lungu) să respecte graficul de întrevederi cu copilul minor (f. d. 17-21 vol. I).

Actele prezente la dosar atestă faptul că tatăl Wael Sulaiman Almaree a întreprins multiple acțiuni în vederea apărării drepturilor sale părintești în condițiile în care mama Ecaterina Hasan (Lungu) i-a creat un șir de impedimente în comunicarea liberă și eficientă cu copilul minor XXXXX XXXXX după obligarea respectării graficului de întrevederi, precum și i-a refuzat accesul fizic la minoră atunci când aceasta a fost bolnavă.

Astfel, conform procesului-verbal de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 23 ianuarie 2015 perfectat de executorul judecătoresc Ganța-Cupcea Natalia, Wael Sulaiman Almaree a alertat poliția după ce a fost notificat prin sms de recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) că copilul minor XXXXX XXXXX este bolnav, deși anterior s-a înțeles cu mama fiicei că o va prelua în acea zi. Ofițerul de poliție s-a prezentat la fața locului, a sunat la ușă, a comunicat cu glas tare motivele prezenței sale, însă nu a primit niciun răspuns de la familia mamei cu privire la starea copilului.

Actele de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 23 noiembrie 2018, 25 noiembrie 2018, 26 noiembrie 2018, 27 noiembrie 2018 întocmite de executorul judecătoresc Tcacenco Alexandru, prin care se constată că copilul minor XXXXX XXXXX nu a fost transmis de către mama Ecaterina Hasan (Lungu) conform graficului de întrevederi către tatăl său Wael Sulaiman Almaree, confirmă că aceste acțiuni de creare a impedimentelor în comunicarea liberă a tatălui cu copilul minor XXXXX XXXXX, au avut loc și după depunerea prezentei cereri de chemare în instanța de judecată (f. d. 155-156, 167-171 vol. I).

Aceste împrejurări se demonstrează, de altfel, și prin textul scrisorii din 20 noiembrie 2018 a Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, din care rezultă că urmare a vizitei din 9 noiembrie 2018 a copilului minor, s-a constatat că XXXXX XXXXX, diagnosticată cu XXXXX, se află în grija bunicii de pe linia mamei, Ecaterina Hasan (Lungu) fiind plecată peste hotarele țării în scopul efectuării investigațiilor medicale legate de sarcină (f. d. 159 vol. I).

Conform informației din 13 decembrie 2018 comunicate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră către Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, la 16 noiembrie 2018, Ecaterina Hasan (Lungu) a încercat să traverseze frontiera de stat, direcția „ieșire” însoțind minorul XXXXX XXXXX, însă, în

temeiul încheierii Curții de Apel Chișinău din 2 octombrie 2018, traversarea frontierei nu a fost autorizată (f. d. 197 vol. I).

Iar din informația prezentată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din 17 ianuarie 2019 rezultă că, în perioada 2 octombrie 2018-16 ianuarie 2019, a avut loc o tentativă de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la 16 noiembrie 2018, prin punctul de trecere al frontierei Aeroportul Internațional Chișinău, de către minorul XXXXX XXXXX, fără a fi prezentate acte permissive (procuri sau declarații notariale) în vederea autorizării ieșirii minorului de pe teritoriul țării. Totodată, potrivit informației respective, la 12 octombrie 2018 în sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, în baza titlului executoriu emis de Curtea de Apel Chișinău la 2 octombrie 2018, a fost aplicat consemnul la frontieră în privința minorului XXXXX XXXXX, prin care s-a dispus interzicerea Ecaterinei Hasan (Lungu) scoaterea copilului din Republica Moldova, fără acordul notarial al tatălui (f. d. 191-192 vol. I).

Potrivit informației prezentate de Serviciul de Frontieră de Stat al Ucrainei din 18 februarie 2020, în perioada 18 februarie 2019-18 februarie 2020 XXXXX XXXXX de multiple ori a traversat frontiera de stat a Ucrainei, direcții „intrare”, „ieșire” prin intermediul punctelor de trecere Cuciurgan, Mayaki Udobne și Boryspil (f. d. 161 vol. III).

Din extrasele din mesajele de pe aplicațiile de comunicare mobilă anexate la dosar rezultă că recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) în mod constant a îngădit dreptul intimatului Wael Sulaiman Almaree de a comunica cu copilul potrivit graficului de întrevederi, precum și a refuzat accesul fizic al tatălui la copilul minor atunci când ultima era bolnavă (f. d. 74-75 vol. I, 68-80 vol. III).

Totodată, aceste materiale demonstrează faptul că recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) utiliza eventualele maladii ale fiicei drept pretext pentru a îngădi întrevederile cu tatăl biologic, precum și pentru a pleca peste hotarele țării fără a înștiința intimatul Wael Sulaiman Almaree în mod expres în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că respectivele acțiuni și atitudini ale recurtei Ecaterina Hasan (Lungu) de a condiționa și obstrucționa relațiile și contactele între minora XXXXX XXXXX și intimatul Wael Sulaiman Almaree constituie ingerințe nejustificate în dreptul la protecția vieții de familie ale tatălui biologic și sunt contrare interesului suprem al copilului minor.

Or, din probele anexate la dosar și din declarațiile părților rezultă că Wael Sulaiman Almaree și-a îndeplinit conștiincios, în mod continuu, obligațiile părintești atât din perspectivă educațională, cât și financiară, a recurs la diverse metode legitime pentru a păstra și consolida relația cu copilul, în caz de lipsă a acordului între părți, recurgând la asistența autorităților competente.

Mai mult, tot actele cauzei denotă că tatăl copilului XXXXX XXXXX a manifestat o conduită specială și față de recurentă după destrămarea relației lor, inclusiv prin organizarea de sejururi de odihnă pentru întreaga familie a recurtei și achitarea ratelor de leasing pentru automobilul ei, în așa fel încercând să mențină o relație calmă între părinți în interesul copilului comun, astfel mergând chiar mai departe decât manifestarea doar a unui comportament activ de părinte.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază la caz că, anume recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) a fost subiectul care a schimbat de multiple ori circumstanțele pentru valorificarea drepturilor familiale ale tatălui în raport cu copilul comun, impunând și condiții care depășesc limita rezonabilității.

În acest sens, se evidențiază și faptul că, imediat după emiterea deciziei Curții de Apel Chișinău pe care a contestat-o în cauză cu recurs, solicitând totodată și suspendarea executării ei pe parcursul examinării cauzei în ordine de recurs, Ecaterina Hasan (Lungu) în absența acordului tatălui și contrar interdicției stabilite anterior în baza titlului executoriu emis de Curtea de Apel Chișinău la 2 octombrie 2018 de a scoate copilul din Republica Moldova, a plecat din țară însoțind minora XXXXX XXXXX în XXXXX, de unde, pe cale aeriană a ajuns în or. XXXXX, XXXXX, țara de cetățenie a actualului său soț.

Or, conform informației nr. A-88/20 din 10 martie 2020 comunicate de Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, Ecaterina Hasan (Lungu) temporar se află în or. XXXXX, XXXXX, împreună cu copilul XXXXX XXXXX (f. d. 78 vol. IV).

Iar potrivit informației prezentate de Inspectoratul de Poliție Centru, Direcția de Poliție mun. Chișinău din 3 iulie 2020, copilul XXXXX XXXXX a traversat frontiera XXXXX la 21 februarie 2020 (f. d. 148 vol. IV).

În ședința de judecată din 6 august 2020, organizată prin videoconferință, recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) a recunoscut faptul scoaterii copilului din țară, motivându-l prin neîncrederea în sistemul justiției și refuzând în oricare eventualitate transmiterea copilului către tatăl biologic, totodată propunând ultimului să vină în XXXXX să-și vadă copilul, dacă dorește.

Mai mult, din extrasele mesajelor de pe aplicațiile de comunicare mobilă prezente la materialele cauzei rezultă că recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) condiționează comunicarea intimatului Wael Sulaiman Almaree cu copilul minor prin venirea tatălui în XXXXX sau oricare altă țară unde familia mamei și fiica nu s-ar fi aflat, necomunicând nimic despre eventuala întoarcere a sa în Republica Moldova, astfel ignorând în mod desăvârșit faptul că domiciliul copilului minor a fost stabilit cu mama anume în Republica Moldova.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază respectivul comportament al mamei ca fiind unul ce vine în contradicție cu interesele copilului, fiind bazat pe propriile interese subiective, și ce interferează cu drepturile tatălui biologic la respectarea vieții de familie cu copilul, impunându-i sarcini individuale excesive.

Evident, instanța de recurs admite existența eventualelor probleme și neînțelegeri între părți, neconcordanțe între pozițiile și viziunile de părinte în ceea ce privește creșterea și educația fiicei minore XXXXX, dar, în același timp accentuează că asemenea deficiențe urmează a fi soluționate de comun acord între părți și nu pot în niciun caz afecta interesul suprem al copilului, care este protagonist.

Impunerea, însă, a unor condiții excesive în ceea ce ține de comunicarea, creșterea și educația copilului minor, precum acordarea dreptului la vizită tatălui doar la locul aflării mamei și familiei ei, face imposibilă crearea unui mediu de siguranță pentru copil care ar asigura dezvoltarea multilaterală și liberă.

Or aceste condiții impuse de Ecaterina Hasan (Lungu) afectează iremediabil legăturile între tatăl biologic și copilul minor și în esență plasează copilul în poziția de victimă a relațiilor tensionate și frustrărilor personale ale părinților, ceea ce este inadmisibil și dăunează în mod cert drepturilor și intereselor legitime ale minorei.

În context, instanța de recurs reține ca relevante la caz și mesajele de pe aplicațiile de comunicare mobilă, în care recurenta subliniază asupra imposibilității preluării copilului de către tatăl, întrucât aflarea lui cu fiica va exceda deja perioada stabilită potrivit graficului și hotărârilor judecătorești. O asemenea abordare a mamei biologice, evident scoate în vizor existența unor deficiențe în relațiile personale cu tatăl fiicei și nu poate fi privită drept respectarea interesului superior al copilului minor.

În acest sens, potrivit art. 62 alin. (1) și (3) Codul familiei, drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului.

Iar conform art. 64 alin. (1) din codul menționat, părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz, materialele cauzei nu atestă circumstanțe care ar sugera că conduita și personalitatea tatălui biologic ar putea prejudicia interesele fiicei minore sau ar crea pericol pentru starea ei fizică și psihică. Or, conform avizului-concluzie nr. 716/18 din 19 octombrie 2018 al Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, ambii părinți Wael Sulaiman Almaree și Ecaterina Hasan (Lungu) dispun de condițiile necesare pentru creșterea, întreținerea, educația și instruirea copilului minor. Iar potrivit Anchetei sociale de examinare a condițiilor sociale și de trai a familiei Almaree din 10 decembrie 2018 întocmită de către reprezentanții Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, Wael Sulaiman Almaree are abilități morale și dispune de condiții foarte bune de trai și bază materială pentru creșterea, întreținerea și educația copilului minor XXXXX XXXXX (f. d. 81, 189-190 vol. I).

În lumina jurisprudenței de referință ale Curții Europene a Drepturilor Omului, posibilitatea părintelui și a copilului de a se bucura reciproc de compania celuilalt constituie un element fundamental al vieții de familie în sensul articolului 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului chiar dacă relația dintre părinți s-a descompus; iar măsurile care împiedică o astfel de posibilitate constituie o ingerință în dreptul protejat de articolul 8 din Convenție (Cauzele *Monory v România și Ungaria*, § 70; *Zorica Jovanović v. Serbia*, § 68; *Kutzner v. Germania*, § 58; *Elsholz v. Germania* [CG], § 43; *K și T. v. Finlanda* [CG], § 151).

Noțiunea de viață de familie nu se limitează doar la relațiile de căsătorie și poate cuprinde alte legături de „familie” de facto în care părțile locuiesc împreună în afara căsătoriei (Cauzele *Keegan v. Irlanda*, § 44; *Kroon și alții v. Olanda*, § 30). Aplicarea acestui principiu se extinde în mod egal la relația dintre tații naturali și copiii lor născuți în afara căsătoriei. De asemenea, articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu poate fi interpretat ca protejând doar viața de

familie deja stabilită, ci, în cazul în care circumstanțele o impun, trebuie să se extindă la relația potențială care se poate dezvolta între un tată natural și un copil născut din afara căsătoriei (Cauzele *Nylund v. Finlanda* (dec.); *Shavdarov v. Bulgaria*, § 40). Între copil și părinții săi există o legătură care se bazează pe viața de familie, chiar dacă la nașterea lui părinții nu mai locuiesc împreună sau dacă relația lor s-a încheiat (Cauza *Berrehab v. Olanda*, § 21).

Instanța de recurs relevă că nu poate fi reținut argumentul recurenteii privind aplicarea eronată a normelor de drept material prin existența unei grave probleme de drept – încălcarea principiului securității raporturilor juridice, prin existența în cauză a două hotărâri care se exclud reciproc.

Or, prezenta cauză nu demonstrează existența respectivei probleme juridice, fiind cert că hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2015 și decizia recurată a Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2020 cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX XXXXX nu demonstrează elementele prevăzute de art. 169 alin. (1) lit. b) CPC și art. 265 lit. b) CPC întrucât prin prisma art. 64 alin. (3) Codul familiei, domiciliul copilului poate fi schimbat prin hotărârea instanței judecătorești, prin transmiterea copilului către alt părinte, chestiunea determinării domiciliului copilului minor având un caracter continuu până la atingerea vârstei de 14 ani de către acesta.

Astfel, existența unei hotărâri judecătorești anterioare asupra problemei în cauză nu exclude examinarea ei din nou, în limitele cadrului legal, pe când art. 63 alin. (2) Codul familiei, invocat în recurs, reglementează situația stabilirii primare a domiciliului copilului minor.

Mai mult, conform art. 64 alin. (3) Codul familiei, în cazul nerespectării hotărârii instanței judecătorești, la cererea părintelui care locuiește separat de copil, instanța judecătorească, ținând cont de interesele și opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

Drept urmare, art. 64 alin. (3) Codul familiei reprezintă unica normă legală, care permite stabilirea/schimbarea domiciliului copilului minor cu alt părinte de care locuiește separat după ce a fost deja pronunțată o hotărâre judecătorească asupra chestiunii respective.

În acest context, calificarea formulării obiectului acțiunii prin „stabilirea domiciliului copilului minor cu tata” ca fiind contrară sensului art. 64 alin. (3) Codul familiei, textul căruia operează cu termenul de „transmiterea copilului”, reprezintă o abordare formalistă și denaturează însăși sensul acestei acțiuni în apărare a drepturilor părintești.

Mai mult decât atât, potrivit articolului enunțat, soluția referitoare la schimbarea domiciliului copilului minor determinat anterior ține de competența exclusivă a instanței de judecată. În speță, instanța de recurs nu găsește motive să considere că acțiunea tatălui Wael Sulaiman Almaree este în contradicție cu exigențele de procedură și afectează principiul securității raporturilor juridice, o abordare contrară ar lipsi cererile ce reies din prevederile art. 64 alin. (3) Codul familiei de orice șansă de succes.

Aici instanța de recurs va nota că, din momentul pronunțării soluției irevocabile în prezentul litigiu, hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2015 devine caducă și va înceta să mai producă orice efecte juridice.

Drept temei pentru admiterea recursului nu poate fi reținut nici argumentul recurenteii privind citarea legislației din sfera ocrotirea sănătății de către Curtea de Apel Chișinău, aceasta nefiind corespunzătoare situației juridice din speță și reprezentând o interpretare eronată a normelor de drept material, întrucât pasajele contestate s-au referit la drepturile și obligațiile ambilor părinți de a avea grijă de starea de sănătate a fiicei minore, precum și au fost formulate în contextul necesității asigurării egalității în drepturi a părinților din perspectiva alegerii instituțiilor medicale și tratamentului specializat.

Or, materialele cauzei și declarațiile părților au relevat faptul că recurenta a invocat necesitatea parcurgerii unui tratament/investigații de către fiică, drept motiv fiind plecare peste hotarele țării, în același timp îngrădind dreptul tatălui de a selecta o instituție medicală din Republica Moldova unde acesta ar fi putut duce copilul pentru investigații.

Așadar, se va reține că citarea legislației privind ocrotirea sănătății de către instanța de apel nu subminează și nu afectează legalitatea și temeinicia concluziei cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu tatăl biologic al acesteia, dar corespunde problemelor formulate și puse în discuție în fața instanței de către părțile în proces în contextul egalității drepturilor și obligațiilor părinților la segmentul ocrotirii sănătății copilului.

În ceea ce privește argumentul recurenteii cu privire la participarea judecătorului Curții de Apel Chișinău Liuba Pruteanu în mod repetat la examinarea prezentei pricini, contrar art. 49 alin. (2) CPC, situație ce s-ar ridica la o încălcare a normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, materialele dosarului denotă cert că magistratul respectiv a participat în prezenta cauză la examinarea chestiunilor incidente de procedură, care s-au soldat cu emiterea unui act procedural, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, astfel că aceasta nu a participat la examinarea fondului cauzei, ca urmare, nici repetat la judecarea cauzei în instanța de apel, în sensul art. 49 CPC.

Și argumentul recurenteii ce privește încălcarea normelor de drept procedural prin respingerea cererilor recurenteii în fața instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat, acesta fiind invocate în scopul de a se încadra în temeiurile recursului prevăzute de lege.

Astfel, cu referire la respingerea cererii de reclamare a probelor ce constau în informații eliberate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră lui Wael Sulaiman Almaree, cât și Direcției pentru protecția drepturilor copilului despre traversarea frontierei de stat de Ecaterina Hasan (Lungu), date care ar fi fost obținute cu încălcarea art. 8 CEDO, instanța de recurs accentuează că aceste informații prezentate s-au referit în special la situațiile de traversare a frontierei de către Ecaterina Hasan (Lungu), când minora XXXXX XXXXX a fost diagnosticată bolnavă, dar lăsată în grija altor persoane decât tatăl biologic al copilului.

Astfel, informațiile date constituie probe relevante pentru soluționarea litigiului, prin urmare nu afectează drepturile recurenteii garantate de art. 8 CEDO, întrucât au fost prezentate urmând procedurile legale în cadrul unui proces judiciar.

Instanța de recurs mai notează că dreptul la respectarea vieții private și de familie al recurenteii nu este de o natură absolută și urmează a fi echilibrat cu drepturile celorlalte persoane, tatăl și copilul minor, de a menține legăturile de familie, iar acțiunile de colectare de informații au fost necesare, rezonabile și pertinente situației din speță.

Referitor la încălcarea normelor de drept procedural prin respingerea cererii de numire a expertizei psihologice, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, nici acest argument, nu poate constitui drept temei de admitere a recursului întrucât, în pofida respingerii solicitării recurenteii, raportul de expertiză psihologică extrajudiciară din 20 ianuarie 2020, întocmit de expertul judiciar psiholog Mihail Șlehtițchi la cererea Ecaterinei Hasan (Lungu) a fost admis spre examinare în apel și a făcut obiectul analizei în textul deciziei contestate a Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2020.

Prin urmare, nu poate fi considerat că ar fi fost adusă vreo atingere necorespunzătoare drepturilor recurenteii, prin neadmiterea cererii în fața instanței de apel și nici că normele de drept procedural ar fi încălcate.

La acest capitol, se evidențiază și faptul că prin prezentul recurs Ecaterina Hasan (Lungu) cere menținerea hotărârii primei instanțe, în pofida faptului că în cadrul examinării cauzei în fața instanței de fond, dânsa nu a solicitat efectuarea expertizei psihologice judiciare, găsind justă înaintarea unui asemenea demers ca răspuns la Concluzia examinării psihologice efectuată la cererea intimatului.

De altfel, deși recurenta invocă acest argument, solicită menținerea soluției dată de prima instanță, în ciuda faptului că argumentul dat ar putea condiționa rejudecarea fondului cauzei în ordine de apel.

Respectivele constatări resping și argumentul recurenteii cu privire la netemeinicia încheierilor instanței de apel din 21 ianuarie 2020.

În ceea ce privește suportul probatoriu pe marginea examinării psihologice minorei XXXXX XXXXX, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază existența a două acte de specialitate – Concluzia examinării psihologice din 29 august 2019, efectuată de către psihologul A. Krasilnicova, și Raportul de expertiză psihologică extrajudiciară din 20 ianuarie 2020 întocmită de expertul judiciar psiholog Mihail Șlehtițchi.

Astfel, din Concluzia examinării psihologice al copilului minor XXXXX XXXXX din 29 august 2019, efectuată de către psihologul A. Krasilnicova, angajată în cadrul Liceului teoretic “A. Russo”, la solicitarea tatălui Wael Sulaiman Almaree, rezultă că minora resimte un nivel înalt de XXXXX din cauza situației de conflict iscat între părinți, sursa XXXXX fiind mama fetei, care creează o imagine negativă a tatălui și familiei lui, în pofida faptului că în conștiința copilului tatăl reprezintă o figură pozitivă și constituie o resursă pentru psihicul minorei. De asemenea, starea mamei copilului este emoțională instabilă întrucât ea a manifestat un comportament agresiv în privința actualei soții a tatălui în prezența fiicei XXXXX XXXXX (f. d. 117-121 vol. II).

Potrivit Raportului de expertiză psihologică extrajudiciară din 20 ianuarie 2020 întocmit de expertul judiciar psiholog Mihail Șlehtițchi, la cererea Ecaterinei Hasan (Lungu) în privința stării psihoemoționale generale a copilului XXXXX XXXXX, în vârstă de XXXXX, și a modului în care această condiție se

manifestă/apare în raport cu trei persoane – mama biologică, fratele vitreg și tatăl vitreg, a fost constatat faptul că copilul manifestă un grad de atașament psihoemoțional foarte ridicat/înalt în privința respectivelor trei persoane (f. d 94-107 vol. III).

În ceea ce ține de tatăl biologic și familia acestuia, potrivit aceleiași expertize, Wael Sulaiman Almaree, soția sa și fiul ultimei sunt poziționați, în percepția copilului, mai departe de familia mamei biologice Ecaterina Hasan (Lungu).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ambele concluzii de specialitate ca fiind pertinente în condițiile speței, care demonstrează atașamentul minorei față de ambii părinți și familiile lor. Totodată, remarcă faptul că psihologul A. Krasilnicova, care a efectuat prima examinare psihologică a minorei în august 2019, a scos în vizor problema creării de către mamă a unei imagini negative a tatălui și familiei lui, iar potrivit examinării secunde efectuate de expertul judiciar psiholog Mihail Șleahțișchi în ianuarie 2020, tatăl biologic și familia ultimului sunt poziționați, în percepția copilului, mai departe de familia mamei.

În acest context, instanța de recurs nu poate reține argumentele recurente referitor la dezacordul ei cu admiterea de către Curtea de Apel spre examinare a Concluziei examinării psihologice efectuată de psihologul A. Krasilnicova și nici referitoare la lipsa calității de expert judiciar a ultimei, întrucât proba respectivă este una pertinentă situației din speță, nu există indicii care ar submina veridicitatea ei și nici calitatea de specialist psiholog al autorului concluziei, iar reieșind din conținutul art. 117 CPC, în calitate de probe se admit concluziile experților, fără ca aceștia din urmă să dețină obligatoriu calitatea de expert judiciar, respectiv, lipsa calității de expert judiciar a psihologului A. Krasilnicova nu afectează valabilitatea concluziilor de specialitate în lumina legislației procedurale relevante.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atașamentul mai slab al minorei XXXXX XXXXX față de tatăl ei Wael Sulaiman Almaree se datorează faptului locuirii separate a acestora, precum și impedimentelor create de recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) în relaționarea și comunicarea tatălui cu fiica.

Mai mult, odată cu scurgerea timpului și urmare a plecării în XXXXX pe o perioadă nedeterminată, atașamentul copilului față de tata biologic riscă să devină și mai slab, iar relațiile de familie între tatăl biologic și fiică să se rupă iremediabil.

Aceste împrejurări resping declarațiile recurente precum că de la naștere și până în prezent copilul minor locuiește cu ea, fapt ce va afecta grav copilul în caz de schimbare a domiciliului.

Mai cu seamă că domiciliul copilului minor XXXXX se stabilește cu tatăl biologic și la locul de origine al copilului.

Aici, instanța de recurs reține și faptul că recurenta Ecaterina Hasan (Lungu), deși a invocat imposibilitatea participării în cadrul ședinței de judecată în recurs pe motivul restricțiilor aplicate în XXXXX în contextul pandemiei COVID-19, în cadrul videoconferinței, *prin care instanța de judecată i-a acordat dreptul de a fi auzită*, nu a declarat despre intențiile sale de a se întoarce în Republica Moldova sau de a readuce copilul minor, din contra, a menționat că nu va întoarce copilul,

considerând că în situația în care tatăl biologic este interesat să-și vadă fiica, dânsul urmează s-o viziteze în XXXXX.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că nu poate fi acceptată o asemenea poziție unilaterală a recurente, care nu coincide cu interesul suprem al copilului în speță, condiționează slăbirea legăturilor între copilul minor și tatăl ei biologic și descreșterea atașamentului și așa mai puțin pronunțat față de tata decât față de mama cu care copilul domiciliază.

Or, precum rezultă din raționamentele de referință ale Curții Europene a Drepturilor Omului, marja de apreciere a statului este foarte limitată în ceea ce privește separarea continuă a unui părinte și copil. În astfel de cazuri, statele au obligația de a lua măsuri pentru reunirea părinților și a copiilor (*Cauzele Elsholz v. Germania* [CG]; *K.A. v. Finlanda*).

În altă ordine de idei, instanța de recurs apreciază ca eronată poziția recurente precum că în lumina hotărârii din 26 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, autoritatea părintească asupra copilului minor XXXXX XXXXX este exercitată de mama copilului care poate exclusiv decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil, tatăl având dreptul de a veghea asupra modului de creștere și educare a copilului, întrucât o asemenea opinie vine în contradicție cu principiul egalității în drepturi și responsabilități comune a părinților consacrat de actele normative interne citate supra și cadrul internațional relevant.

Așadar, potrivit art. 18 (1) din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Nu poate fi admis nici argumentul recursului cu privire la aprecierea arbitrară a probelor existente la materialele cauzei întrucât înscrisurile menționate se referă la condițiile de trai, capacitățile personale ale recurente și resursele financiare de care ea dispune în familia nou-creată.

Și asta deoarece, în prezenta cauză nu se pune în discuție capacitatea Ecaterinei Hasan (Lungu) de a fi părinte bun pentru fiica minoră, dar se supun analizei încălcările drepturilor tatălui în raport cu fiica minoră, admise și condiționate de mama biologică, care prejudiciază atât interesul suprem și dreptul la familie al minorei XXXXX XXXXX, cât și interesele legale ale intimatului Wael Sulaiman Almaree .

Mai cu seamă că prin soluția de a stabili domiciliul copilului minor cu tatăl său biologic, instanța de apel nu a ajuns la concluzia că recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) ar fi lipsit-o pe fiica minoră XXXXX XXXXX de îngrijirea maternă corespunzătoare sau că ar avea un comportament inadecvat față de copil, dar a conchis că transmiterea copilului în custodia tatălui în circumstanțele create va corespunde cel mai bine interesului suprem al copilului în speță și va întrerupe îngădirile nejustificate ale dreptului de protecție a vieții de familie a lui Wael Sulaiman Almaree în raport cu fiica minoră XXXXX.

Or, tatăl Wael Sulaiman Almaree, spre deosebire de mama Ecaterina Hasan (Lungu), în nenumărate rânduri, în fața instanței de recurs, a menționat că în caz de menținere a deciziei instanței de apel, prin care a fost stabilit locul de trai a copilului XXXXX cu el, dânsul va acorda posibilitatea mamei biologice de a se vedea cu copilul ori de câte ori aceasta va dori.

La caz, important este de menționat că domiciliul minorei stabilit cu mama potrivit hotărârii Judecătoria Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2015, a corespuns întocmai interesului suprem al copilului și imperativelor de atunci de creștere și educație a copilului minor în vârstă de numai un an de zile.

Însă, în lumina circumstanțelor actuale și constatărilor de împiedicare continuă de către mamă a relației tată-fiică, interesele supreme ale copilului impun o soluție inversă în ceea ce privește domiciliul minorei, care în mod just a fost determinată de instanța de apel ca fiind stabilirea domiciliului cu tatăl Wael Sulaiman Almaree.

Temeinicia soluției respective se confirmă, de altfel, și prin scoaterea de către mamă a copilului din țară pe parcursul examinării cauzei în ordine de recurs și declarațiile actuale ale recurenteii privind nereturnarea copilului.

Suplimentar, după cum rezultă din Actul de examinare a condițiilor sociale și de trai perfectat de către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru la 19 noiembrie 2019, Ecaterina Hasan (Lungu) dispune în Republica Moldova de condiții sociale și de trai foarte bune pentru creșterea și dezvoltarea copiilor minori XXXXX XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX XXXXX, născut la XXXXX și, cu toate că nu lucrează, deoarece se ocupă de creșterea fiului care necesită o grijă sporită, aceasta dispune de venituri suficiente pentru a-și întreține copiii, din salariul soțului.

Respectiv, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca justă concluzia instanței de apel referitor la faptul că actualmente, având în vedere neîncadrarea Ecaterinei Hasan (Lungu) în câmpul muncii, transmiterea copilului minor XXXXX către tatăl Wael Sulaiman Almaree corespunde interesului suprem al copilului și din perspectivă materială, întrucât obligația de întreținere a copilului este una personală și nu poate fi pusă în sarcina unor persoane terțe.

În ceea ce privește argumentele recursului privind existența unei eventuale investigații penale pornită pe numele intimatului, instanța de recurs subliniază că extrasele de pe portalurile media prezentate în susținerea acestei poziții nu constituie probe admisibile și concludente din perspectiva art. 118 CPC, care ar sublima legalitatea și temeinicia soluției pronunțată de instanța de apel.

În contextul argumentului privind separarea fraților minori, se evidențiază că, la cazul din speță, nu se pune în discuție existența unui atașament între minora XXXXX XXXXX și fiul mai mic al recurenteii născut în XXXXX, însă existența acestui atașament nu poate circumscrie atașamentul copilului față de tatăl biologic și nici condiționa ruperea legăturilor de familie cu ultimul în scopul consolidării raporturilor formate în noua familie a recurenteii.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul privind ilegalitatea actelor de constatare întocmite de executorii judecătorești prin care se atestă nerespectarea

graficului de întrevederi cu tatăl, deoarece este unul declarativ, acțiunile executorului judecătoresc nefiind vreodată contestate de recurentă.

Cu referire la alte argumente invocate de recurenta Ecaterina Hasan (Lungu) în cererea de recurs, instanța de recurs notează că acestea denotă un caracter formal și nu constituie temei pentru admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii pronunțate în instanța de fond.

Având în vedere constatările relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că în prezenta cauză intimatul Wael Sulaiman Almaree a demonstrat un interes activ și continuu de a menține și consolida raporturile de familie cu fiica minoră XXXXX XXXXX, recurgând în acest sens în repetate rânduri la asistența autorităților de resort abilitate cu protecția drepturilor copilului și instanțe judiciare, în pofida acțiunilor recurente Ecaterina Hasan (Lungu) de îngădire a comunicării lui cu fiica și impunerea unor condiții disproporționale și nerezonabile în vederea menținerii legăturii tată-fiică. Iar respingerea prezentei acțiuni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu tatăl său va afecta iremediabil dreptul la respectarea vieții de familie al intimatului Wael Sulaiman Almaree până în măsura în care îl va face aproape iluzoriu.

Transmiterea copilului în custodia tatălui va avea consecințe asupra dreptului la respectarea vieții de familie a recurente Ecaterina Hasan (Lungu), însă ingerința respectivă este una prevăzută de lege, urmărește scopul legitim de a proteja interesul suprem al copilului la comunicarea cu ambii părinți, precum și de a garanta egalitatea în drepturi a părinților, necesară într-o societate democratică și este proporțională scopului urmărit. Soluția stabilită în speță nu condiționează neglijarea sau reducerea absolută a intereselor legitime ale mamei Ecaterina Hasan (Lungu) și nu afectează iremediabil și ireversibil relațiile de familie existente între ea și fiica minoră. Mama este în drept în continuare să dezvolte legături de familie cu fiica sa, în virtutea posibilităților legitime care îi stau la dispoziție.

Mai cu seamă că intimatul Wael Sulaiman Almaree niciodată în fața instanțelor judecătorești nu a enunțat despre intențiile sale de a pune obstacole în relaționarea mamă-fiică în cazul stabilirii domiciliului minorei cu el. Din contra, a declarat, inclusiv în fața instanței de recurs, asupra disponibilității de a lăsa copilul în grija temporară a mamei în situația în care va apărea necesitatea de a pleca peste hotarele țării.

Aceste constatări, indică la netemeinicia hotărârii primei instanțe, care la general a menționat lipsa circumstanțelor noi apărute, invocate de reclamant, nefiind prezentate careva probe concludente ce ar fi puse la baza unei hotărâri de admitere a acțiunii, având în vedere interesul superior al copilului, în măsura în care ambii părinți nu au fost capabili să decidă asupra acestei chestiuni.

Or, la momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, Wael Sulaiman Almaree epuiza-se toate căile de înlăturare a impedimentelor puse de către mama copilului XXXXX în întrevederile cu copilul și respectarea graficului stabilit de către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Botanica mun. Chișinău nr. 43/3 din 12 august 2015, în acest sens fiind adoptate acte, inclusiv hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul central din 23 martie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, prin care a fost admisă cererea lui

Wael Sulaiman Almaree și obligată Ecaterina Hasan (Lungu) să respecte graficul de întrevederi cu copilul minor, ignorate de către ultima.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia recurată a instanței de apel este întemeiată și legală, hotărârea instanței de fond fiind bazată pe o apreciere arbitrară a suportului probatoriu al cauzei, iar motivele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate și abuzive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Ecaterina Hasan și a menține decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ecaterina Hasan, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu.

Se menține decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Wael Sulaiman Almaree împotriva Ecaterinei Hasan (Lungu) cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu